

B&B
VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

Diplomsko delo višješolskega strokovnega študija
Program: Ekonomist
Modul: Organizator podjetništva in trženja

VPLIV UPORABE UMETNE INTELIGENCE NA EKONOMIKO IN PRODUKTIVNOST PODJETIJ

Mentorica: mag. Saša Perčič, univ. dipl. ekon.
Lektor: dr. Klemen Jelinčič, univ. dipl. slov.

Kandidatka: Ivana Pejić

Kranj, september 2026

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorici mag. Saši Perčič, univ. dipl. ekon. za pomoč, nasvete in usmerjanje pri izdelavi mojega diplomskega dela.

Zahvaljujem se tudi lektorju dr. Klemnu Jelinčiču, univ. dipl. slov., ki je mojo diplomsko nalogo jezikovno in slovnično pregledal.

Posebna zahvala gre moji družini, ki mi je ves čas stala ob strani in me spodbujala. Hvala vam, ker ste verjeli vame in mi omogočili, da uspešno zaključim to pomembno življenjsko poglavje.

IZJAVA

Študentka Ivana Pejić izjavljam, da sem avtorica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom mag. Saše Perčič.

Skladno s 1. odstavkom 21. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah dovoljujem objavo tega diplomskega dela na spletni strani šole in v institucionalnem oz. nacionalnem repozitoriju (COBISS).

Dne: 18. 09. 2026 Podpis:

POVZETEK

Umetna inteligenca v zadnjih letih postaja vse pomembnejši dejavnik razvoja podjetij, saj omogoča avtomatizacijo procesov, učinkovitejšo obdelavo podatkov ter podporo pri poslovnem odločanju. Namen diplomske naloge je bil proučiti vpliv uporabe umetne inteligence na ekonomiko in produktivnost podjetij ter ugotoviti, kako njena uporaba vpliva na učinkovitost poslovnih procesov, stroške poslovanja in konkurenčnost podjetij.

V teoretičnem delu so predstavljeni osnovni pojmi umetne inteligence, njen razvoj, ključne tehnologije ter področja uporabe v poslovnem okolju. Obravnavani so tudi vplivi umetne inteligence na produktivnost, učinkovitost poslovanja in konkurenčnost podjetij ter izzivi, povezani z njenim uvajanjem.

V empiričnem delu je bila izvedena anketna raziskava med zaposlenimi oziroma predstavniki podjetij različnih velikosti in dejavnosti. Rezultati raziskave kažejo, da je uporaba umetne inteligence v podjetjih že precej razširjena. Anketiranci ocenjujejo, da umetna inteligenca pozitivno vpliva na hitrost opravljanja delovnih nalog, učinkovitost dela in izvajanje poslovnih procesov. Raziskava je pokazala tudi, da podjetja v umetni inteligenci prepoznavajo pomembno konkurenčno prednost. Hkrati pa uporaba umetne inteligence odpira vprašanja dodatnega izobraževanja zaposlenih, organizacijskih prilagoditev in varnosti podatkov.

Ugotovitve potrjujejo, da umetna inteligenca predstavlja pomembno orodje za izboljšanje produktivnosti in učinkovitosti poslovanja podjetij ter bo imela v prihodnje še pomembnejšo vlogo v poslovnem okolju.

KLJUČNE BESEDE

- umetna inteligenca
- produktivnost
- ekonomika podjetij
- učinkovitost poslovanja
- konkurenčnost podjetij

SUMMARY

In recent years, artificial intelligence has become an increasingly important factor in business development, as it enables process automation, more efficient data processing, and support for business decision-making. The aim of this bachelor's thesis was to examine the impact of artificial intelligence on business economics, operating costs, and the competitiveness of companies.

The theoretical part presents the fundamental concepts of artificial intelligence, its development, key technologies, and areas of application in the business environment. It also discusses the impact of artificial intelligence on productivity, operational efficiency, and business competitiveness, as well as the challenges associated with its implementation.

The empirical part consists of a survey conducted among employees and representatives of companies of various sizes and industries. The results indicate that the use of artificial intelligence has a positive impact on the speed of task execution, work efficiency, and business process performance. The study also found that companies recognize artificial intelligence as an important source of competitive advantage. At the same time, the adoption of artificial intelligence raises issues related to employee training, organizational adaptation, and data security.

The findings confirm that artificial intelligence is an important tool for improving business productivity and operational efficiency and will play an even more significant role in the business environment in the future.

KEYWORDS

- artificial Intelligence (AI)
- productivity
- business economics
- operational efficiency
- business competitiveness

KAZALO

1 UVOD 1
1.1 Predstavitev problema 1
1.2 Namen in cilji diplomske naloge 2
1.3 Predpostavke in omejitve 2
1.4 Hipoteze diplomske naloge 2
1.5 Metode dela 3
2 TEORETIČNE osnove 4
2.1 Produktivnost in gospodarska rast 4
2.2 Učinkovitost poslovanja in ekonomika podjetij 4
2.3 Vloga tehnološkega napredka v sodobni ekonomiji 5
2.4 Kazalniki produktivnosti in uspešnosti podjetij 6
2.5 Digitalna transformacija podjetij 6
3 UMETNA INTELIGENCA V PODJETJIH 8
3.1 Opredelitev umetne inteligence 8
3.2 Razvoj umetne inteligence 8
3.3 Vrste umetne inteligence 10
3.3.1 Šibka umetna inteligenca (ANI – Artificial Narrow Intelligence) 11
3.3.2 Splošna umetna inteligenca (AGI – Artificial General Intelligence) 11
3.3.3 Superinteligenca (ASI – Artificial Superintelligence) 11
3.4 Ključne tehnologije umetne inteligence 11
3.4.1 Naravna obdelava jezika (Natural Language Processing – NLP) 12
3.4.2 Računalniški vid (Computer Vision) 12
3.4.3 Strojno učenje (Machine Learning) 12
3.4.4 Globoko učenje (Deep Learning) 12
3.4.5 Generativna umetna inteligenca (Generative AI) 13
3.5 Področja uporabe v podjetjih 13
4 VPLIV UPORABE UMETNE INTELIGENCE NA EKONOMIKO IN PRODUKTIVNOST Podjetij 15
4.1 Vpliv na produktivnost dela 15
4.2 Vpliv na stroške poslovanja 15
4.3 Vpliv na učinkovitost poslovnih procesov 16
4.4 Vpliv na konkurenčnost podjetja 16
5 IZZIVI IN OMEJITVE UPORABE UMETNE INTELIGENCE 17
5.1 Visoki stroški 17
5.2 Vpliv na zaposlene 17
5.3 Pomanjkanje znanja in strokovnega kadra 18
5.4 Varnost podatkov 18
5.5 Pravna in etična vprašanja 18
6 EMPIRIČNI DEL: ANALIZA UPORABE UI V PODJETJIH 20
6.1 Opis metodologije in poteka raziskave 20
6.2 Rezultati raziskave in predstavitev vzorca 21
6.2.1 Velikost sodelujočih podjetij (Q1) 21

6.2.2 Dejavnost sodelujočih podjetij (Q2) 21
6.2.3 Uporaba umetne inteligence v podjetjih (Q3) 22
6.2.4 Najpogosteje uporabljena orodja umetne inteligence (Q4) 23
6.2.5 Pogostost uporabe orodij umetne inteligence (Q5) 24
6.2.6 Namen uporabe umetne inteligence v podjetju (Q6) 25
6.2.7 Ocenjevanje vplivov uporabe umetne inteligence na poslovanje (Q7) . 26
6.2.8 Splošno mnenje o uporabi umetne inteligence v podjetjih (Q8) 27
6.2.9 Pričakovanja glede prihodnjega pomena umetne inteligence (Q9) 28
6.3 Preverjanje hipotez 29
7 Zaključek 32
8 LITERATURA IN VIRI 33
PRILOGA 35

KAZALO SLIK

Slika 1: Alan Turing 9
Slika 2: Gari Kasparov in Deep Blue iz ekipe Deep Blue med revanšo leta 1997 v New Yorku 10
Slika 3: Struktura anketiranih po velikosti podjetja 21
Slika 4: Struktura anketiranih po dejavnosti podjetij 22
Slika 5: Struktura uporabe umetne inteligence v podjetjih 23
Slika 6: Struktura najpogosteje uporabljenih orodij umetne inteligence 24
Slika 7: Pogostost uporabe orodij umetne inteligence med zaposlenimi 25
Slika 8: Struktura namenov uporabe umetne inteligence v podjetjih 26
Slika 9: Struktura povprečne ocene vplivov uporabe umetne inteligence na poslovanje 27
Slika 10: Splošno mnenje o uporabi umetne inteligence v podjetjih 28
Slika 11: Ocena prihodnjega pomena umetne inteligence v podjetjih 29

KRATICE IN AKRONIMI

AGI: (angl. *Artificial General Intelligence*); splošna umetna inteligenca
AI ACT: (angl. *Artificial Intelligence Act*); Uredba Evropske unije o umetni inteligenci
ANI: (angl. *Artificial Narrow Intelligence*); šibka umetna inteligenca
ASI: (angl. *Artificial Superintelligence*); superinteligenca
BDP: bruto domači proizvod
GDPR: (angl. *General Data Protection Regulation*); splošna uredba o varstvu podatkov
NLP: (angl. *Natural Language Processing*); obdelava naravnega jezika
ROI: (angl. *Return on Investment*); donosnost naložb
ROA: (angl. *Return on Assets*); donosnost sredstev
ROE: (angl. *Return on Equity*); donosnost kapitala
UI: Umetna inteligenca

1 UVOD

V sodobnem poslovnem okolju tehnološki napredek pomembno vpliva na delovanje podjetij, organizacijo dela ter doseganje poslovnih rezultatov. Med najpomembnejšimi tehnološkimi trendi zadnjih let izstopa umetna inteligenca, ki vse bolj prodira na različna področja poslovanja. Podjetja jo uporabljajo za avtomatizacijo procesov, analizo velikih količin podatkov, optimizacijo odločanja ter izboljšanje odnosov s strankami. Zaradi hitrega razvoja digitalnih tehnologij umetna inteligenca postaja eden ključnih dejavnikov konkurenčnosti in poslovne uspešnosti podjetij.

Uvajanje umetne inteligence prinaša številne spremembe na področju ekonomike podjetij in produktivnosti dela. S pomočjo avtomatizacije rutinskih nalog, hitrejše obdelave informacij ter natančnejših analiz lahko podjetja zmanjšujejo stroške poslovanja, povečujejo učinkovitost delovnih procesov in izboljšujejo dobičkonosnost. Hkrati pa uporaba umetne inteligence odpira tudi številne izzive, povezane z visokimi stroški uvedbe, potrebo po ustreznem znanju zaposlenih, varnostjo podatkov ter vplivom na delovna mesta.

Zaradi vse večjega pomena umetne inteligence v poslovnem svetu je raziskovanje njenega vpliva na ekonomiko in produktivnost podjetij zelo aktualno. V diplomski nalogi analiziramo vpliv umetne inteligence na poslovanje podjetij, pri čemer posebno pozornost namenjamo vplivu na stroške poslovanja, produktivnost zaposlenih, učinkovitost poslovnih procesov ter izzivom, povezanim z njeno uporabo.

1.1 Predstavitev problema

Problem, ki ga obravnavamo v diplomski nalogi, je vpliv uporabe umetne inteligence na ekonomiko in produktivnost podjetij. V sodobnem gospodarstvu se podjetja soočajo z nenehnim pritiskom po večji konkurenčnosti, hitrejšem prilagajanju tržnim spremembam in optimizaciji poslovnih procesov. Umetna inteligenca predstavlja pomembno orodje za doseganje teh ciljev, saj omogoča avtomatizacijo nalog, hitrejšo analizo podatkov ter podporo pri sprejemanju poslovnih odločitev.

Kljub številnim prednostim njena uvedba zahteva tudi pomembne finančne, tehnološke in organizacijske vire. Podjetja se pri uvajanju srečujejo z različnimi izzivi, kot so stroški implementacije, potreba po usposabljanju zaposlenih, varovanje podatkov in prilagajanje obstoječih poslovnih procesov. Zato je smiselno raziskati, kako uporaba umetne inteligence vpliva na poslovanje podjetij in kakšne koristi oziroma izzive prinaša.

1.2 Namen in cilji diplomske naloge

Namen diplomske naloge je raziskati in analizirati vpliv uporabe umetne inteligence na ekonomiko in produktivnost podjetij.

Cilji diplomske naloge so:

- predstaviti teoretične osnove umetne inteligence,
- opredeliti pomen produktivnosti in ekonomike podjetja,
- analizirati vpliv umetne inteligence na zmanjševanje stroškov in povečanje učinkovitosti poslovanja,
- preučiti primere uporabe umetne inteligence v podjetjih,
- identificirati ključne izzive in omejitve pri uporabi umetne inteligence,
- oblikovati ugotovitve o vplivu umetne inteligence na poslovno uspešnost podjetij.

1.3 Predpostavke in omejitve

Pri raziskovanju izhajamo iz predpostavke, da uporaba umetne inteligence prispeva k večji produktivnosti zaposlenih in učinkovitejšemu poslovanju podjetij. Predvidevamo tudi, da se vpliv umetne inteligence razlikuje glede na dejavnost podjetja, njegovo velikost ter stopnjo digitalizacije poslovnih procesov.

Pri raziskavi je treba upoštevati tudi določene omejitve. Dostop do podatkov podjetij je lahko omejen, podjetja pa se med seboj razlikujejo glede na organizacijsko strukturo, velikost in področje delovanja. Na rezultate anketne raziskave lahko vplivata velikost vzorca in subjektivnost odgovorov anketirancev.

1.4 Hipoteze diplomske naloge

Na podlagi zastavljenih raziskovalnih vprašanj in pregleda znanstvene literature smo oblikovali naslednje hipoteze, ki jih bomo preverjali v empiričnem delu raziskave.

H1: Uporaba umetne inteligence prispeva k povečanju produktivnosti zaposlenih v podjetjih.
H2: Uporaba umetne inteligence prispeva k znižanju operativnih stroškov podjetij.
H3: Uporaba umetne inteligence izboljšuje učinkovitost in hitrost izvajanja poslovnih procesov.
H4: Uporaba umetne inteligence predstavlja konkurenčno prednost podjetij na sodobnem trgu.
H5: Uvajanje umetne inteligence zahteva dodatna finančna vlaganja in organizacijske prilagoditve podjetij.

H6: Uporaba umetne inteligence povečuje potrebo po dodatnem izobraževanju in usposabljanju zaposlenih.
H7: Uporaba umetne inteligence odpira tudi vprašanja glede varnosti podatkov in vpliva na delovna mesta.

1.5 Metode dela

Pri izdelavi diplomske naloge uporabljamo deskriptivno in analitično metodo raziskovanja.

Z deskriptivno metodo predstavljamo teoretična izhodišča s področja umetne inteligence, ekonomike podjetij in produktivnosti na podlagi domače in tuje strokovne literature ter drugih relevantnih virov. Na ta način opredeljujemo ključne pojme, povezane z uporabo umetne inteligence v poslovnem okolju, ter predstavljamo ugotovitve različnih avtorjev s tega področja.

Z analitično metodo preučujemo vpliv uporabe umetne inteligence na ekonomiko in produktivnost podjetij. Na podlagi teoretičnih spoznanj in pridobljenih podatkov analiziramo povezave med uporabo umetne inteligence, učinkovitostjo poslovanja, produktivnostjo zaposlenih in poslovno uspešnostjo podjetij.

V empiričnem delu izvajamo anketno raziskavo, s katero pridobivamo primarne podatke o uporabi umetne inteligence v podjetjih ter o njenem vplivu na poslovanje. Zbrane podatke statistično obdelamo, interpretiramo in uporabimo za preverjanje postavljenih hipotez ter oblikovanje zaključnih ugotovitev diplomske naloge.

Uporaba UI:
Pri pripravi diplomskega dela smo uporabili orodje ChatGPT (OpenAI) v obdobju od 10. 03. 2026 do 15. 06. 2026 kot pomoč pri oblikovanju začetnih idej in osnutkov, iskanju literature in virov ter pri prevodu povzetka v angleški jezik in jezikovnem pregledu besedila.

2 TEORETIČNE OSNOVE

2.1 Produktivnost in gospodarska rast

Produktivnost predstavlja enega ključnih dejavnikov gospodarske rasti in razvoja sodobnih gospodarstev. Na splošno jo opredeljujemo kot razmerje med ustvarjenim outputom in uporabljenimi inputi, pri čemer najpogosteje merimo produktivnost dela kot obseg proizvodnje na zaposlenega ali na opravljeno delovno uro. Višja produktivnost pomeni učinkovitejšo uporabo proizvodnih dejavnikov, kar omogoča večjo proizvodnjo brez sorazmernega povečanja vložkov. Po Senjurju (2001) je produktivnost temeljni pokazatelj ekonomske uspešnosti gospodarstva, saj dolgoročno določa raven življenjskega standarda. Rast produktivnosti omogoča povečanje realnih dohodkov, večjo konkurenčnost podjetij ter stabilno gospodarsko rast, zlasti v majhnih odprtih gospodarstvih, kjer je prilagajanje mednarodni konkurenci ključnega pomena.

Gospodarska rast je opredeljena kot povečanje realnega bruto domačega proizvoda (BDP) skozi čas. Kot poudarjata Bajt in Štiblar (2002), je rast lahko posledica povečanja količine proizvodnih dejavnikov (dela, kapitala) ali pa izboljšanja njihove učinkovitosti, kar neposredno povezuje gospodarsko rast s produktivnostjo. Dolgoročno je prav rast produktivnosti tista, ki omogoča trajnostno gospodarsko rast, saj zgolj povečevanje inputov naleti na omejitve. Pomembno vlogo pri rasti produktivnosti imajo tehnološki napredek, izobraževanje in usposobljenost delovne sile ter organizacijske izboljšave v podjetjih. Tehnološki razvoj omogoča bolj učinkovito proizvodnjo, zmanjševanje stroškov ter uvajanje novih izdelkov in storitev (Senjur, 2001). S tem se povečuje dodana vrednost, kar pozitivno vpliva na gospodarsko rast.

Povezava med produktivnostjo in gospodarsko rastjo je torej dvosmerna: višja produktivnost spodbuja gospodarsko rast, hkrati pa gospodarska rast omogoča dodatne investicije v tehnologijo in znanje, ki ponovno povečujejo produktivnost. Ta krog predstavlja osnovo dolgoročnega ekonomskega razvoja.

2.2 Učinkovitost poslovanja in ekonomika podjetij

Ekonomika podjetij proučuje načine, kako podjetja uporabljajo omejene vire za doseganje svojih ciljev, pri čemer je v ospredju vprašanje učinkovitosti poslovanja. Temeljni cilj podjetja je ustvarjanje čim večje vrednosti ob racionalni uporabi razpoložljivih proizvodnih dejavnikov, kot so delo, kapital in tehnologija. Učinkovitost v podjetju pomeni razmerje med doseženimi rezultati in porabljenimi viri. Bolj kot podjetje uspešno pretvarja vložke v rezultate, višja je njegova učinkovitost. V ekonomski teoriji razlikujemo več vrst učinkovitosti. Tehnična učinkovitost pomeni, da podjetje proizvaja največji možni output glede na dane inpute. Alokativna učinkovitost

se nanaša na optimalno kombinacijo proizvodnih dejavnikov glede na njihove cene, medtem ko stroškovna učinkovitost pomeni doseganje proizvodnje z najnižjimi možnimi stroški.

Po Bajtu in Štiblarju (2002) je učinkovitost ključni element uspešnosti podjetja, saj neposredno vpliva na njegovo konkurenčnost na trgu. Podjetja, ki poslujejo učinkoviteje, lahko ponujajo proizvode in storitve po nižjih cenah ali pa dosegajo višje dobičke, kar jim omogoča nadaljnji razvoj in investicije. Pomembno vlogo pri izboljševanju učinkovitosti imajo organizacija dela, optimizacija poslovnih procesov ter uvajanje novih tehnologij. Sodobna podjetja si prizadevajo za racionalizacijo poslovanja z zmanjševanjem nepotrebnih stroškov, izboljšanjem kakovosti proizvodov in skrajševanjem časa proizvodnje. Pri tem postaja vse pomembnejša tudi uporaba digitalnih rešitev in avtomatizacije, ki omogočajo hitrejše in natančnejše izvajanje poslovnih procesov. Učinkovitost poslovanja merimo z različnimi kazalniki, kot so produktivnost dela, donosnost sredstev in kapitala ter stroškovna učinkovitost. Ti kazalniki omogočajo podjetjem spremljanje uspešnosti ter primerjavo z drugimi podjetji v panogi. Dolgoročno lahko le učinkovita podjetja ohranijo konkurenčno prednost in prispevajo k širši gospodarski rasti.

2.3 Vloga tehnološkega napredka v sodobni ekonomiji

Tehnološki napredek predstavlja enega ključnih dejavnikov razvoja sodobnih gospodarstev, saj pomembno vpliva na produktivnost, učinkovitost in gospodarsko rast. V ekonomski teoriji se tehnologija obravnava kot dejavnik, ki omogoča boljšo izrabo obstoječih virov ter uvajanje novih načinov proizvodnje, kar vodi v povečanje dodane vrednosti. Po Senjurju (2001) je tehnološki napredek bistven element dolgoročne gospodarske rasti, saj omogoča povečanje produktivnosti brez nujnega povečanja količine proizvodnih dejavnikov. S tem države in podjetja dosegajo višjo raven konkurenčnosti, kar je še posebej pomembno v pogojih globalizacije in odprtih trgov.

Tehnološki razvoj se v sodobnem gospodarstvu kaže predvsem skozi procese digitalizacije in avtomatizacije. Digitalizacija omogoča učinkovitejše zbiranje, obdelavo in uporabo podatkov, medtem ko avtomatizacija zmanjšuje potrebo po rutinskem delu ter povečuje natančnost in hitrost proizvodnih procesov. Posledično se zmanjšujejo stroški poslovanja, povečuje se kakovost proizvodov in storitev ter izboljšuje odzivnost podjetij na spremembe na trgu. Poleg tega ima tehnologija pomemben vpliv tudi na trg dela. Uvajanje novih tehnologij spreminja strukturo povpraševanja po delovni sili, saj se zmanjšuje potreba po nizkokvalificiranem delu, hkrati pa narašča povpraševanje po visoko usposobljenih kadrih. To vodi do potrebe po stalnem izobraževanju in prilagajanju zaposlenih novim zahtevam delovnega okolja.

Bajt in Štiblar (2002) poudarjata, da so inovacije in tehnološki napredek ključni za dolgoročno konkurenčnost gospodarstva. Podjetja, ki vlagajo v razvoj novih tehnologij in izboljšave procesov, dosegajo višjo učinkovitost ter lažje vstopajo na nove trge. Tehnologija tako ne vpliva le na posamezna podjetja, temveč tudi na širše gospodarsko okolje, saj spodbuja gospodarsko rast, povečuje zaposlenost v novih sektorjih ter prispeva k splošnemu razvoju družbe. V sodobni ekonomiji tehnologija predstavlja temelj prehoda v digitalno gospodarstvo, kjer imajo informacije in znanje ključno vlogo. Prav v tem kontekstu postaja vse pomembnejša tudi umetna inteligenca, ki predstavlja eno najnaprednejših oblik tehnološkega razvoja in pomembno vpliva na prihodnje spremembe v poslovanju podjetij.

2.4 Kazalniki produktivnosti in uspešnosti podjetij

Za ocenjevanje uspešnosti poslovanja podjetij uporabljamo različne kazalnike, ki omogočajo spremljanje učinkovitosti uporabe virov ter doseganja poslovnih ciljev. Med najpomembnejše kazalnike produktivnosti sodi produktivnost dela, ki prikazuje razmerje med ustvarjenim outputom in številom zaposlenih oziroma opravljenimi delovnimi urami. Pomembni kazalniki uspešnosti podjetij so tudi donosnost sredstev, donosnost kapitala ter donosnost naložb, ki dopolnjujejo sliko o stroškovni učinkovitosti in dobičkonosnosti poslovanja.

Ti kazalniki omogočajo ocenjevanje finančne uspešnosti podjetja ter primerjavo s konkurenco (Bajt in Štiblar, 2002). S spremljanjem navedenih kazalnikov lahko podjetja ugotavljajo, kako učinkovito poslujejo ter na katerih področjih so potrebne izboljšave.

2.5 Digitalna transformacija podjetij

Digitalna transformacija podjetij predstavlja celovit organizacijski proces, ki presega zgolj nakup nove opreme in vključuje uvajanje naprednih digitalnih tehnologij v vse ključne poslovne funkcije ter procese organizacije. Glavni cilj tega prehoda je optimizacija delovnih procesov, dvig operativne učinkovitosti ter dolgoročno povečanje konkurenčnosti podjetja na dinamičnem trgu. V sodobnem poslovnem okolju organizacije v svoje delovanje vse pogosteje integrirajo rešitve, kot so računalništvo v oblaku, avtomatizacija procesov, analiza velikih količin podatkov, internet stvari ter umetna inteligenca.

Kot navaja Evropska komisija (2021), te tehnologije podjetjem omogočajo bistveno hitrejšo obdelavo informacij, opazno znižanje stroškov poslovanja ter izboljšanje kakovosti končnih storitev in proizvodov. V svoji strategiji Digitalni kompas 2030 Evropska komisija (2021) zato določa jasen cilj, po katerem naj bi do leta 2030 vsaj 75 % podjetij v Evropski uniji v svoje poslovanje integriralo napredne tehnologije,

predvsem umetno inteligenco, oblak in velike podatke, kar bo služilo kot osrednje gonilo prihodnjega gospodarskega razvoja.

Pomemben vidik digitalne transformacije pa je tudi korenito preoblikovanje obstoječih poslovnih modelov. S pomočjo digitalnih rešitev podjetja namreč spreminjajo uveljavljene načine komuniciranja s strankami, upravljanja zalog, prodajnih poti ter poprodajne podpore uporabnikom. Digitalna transformacija tako velja za enega osrednjih dejavnikov sodobnega gospodarskega razvoja, saj neposredno sooblikuje produktivnost in splošno uspešnost podjetij v digitalni dobi (Evropska komisija, 2021).

3 UMETNA INTELIGENCA V PODJETJIH

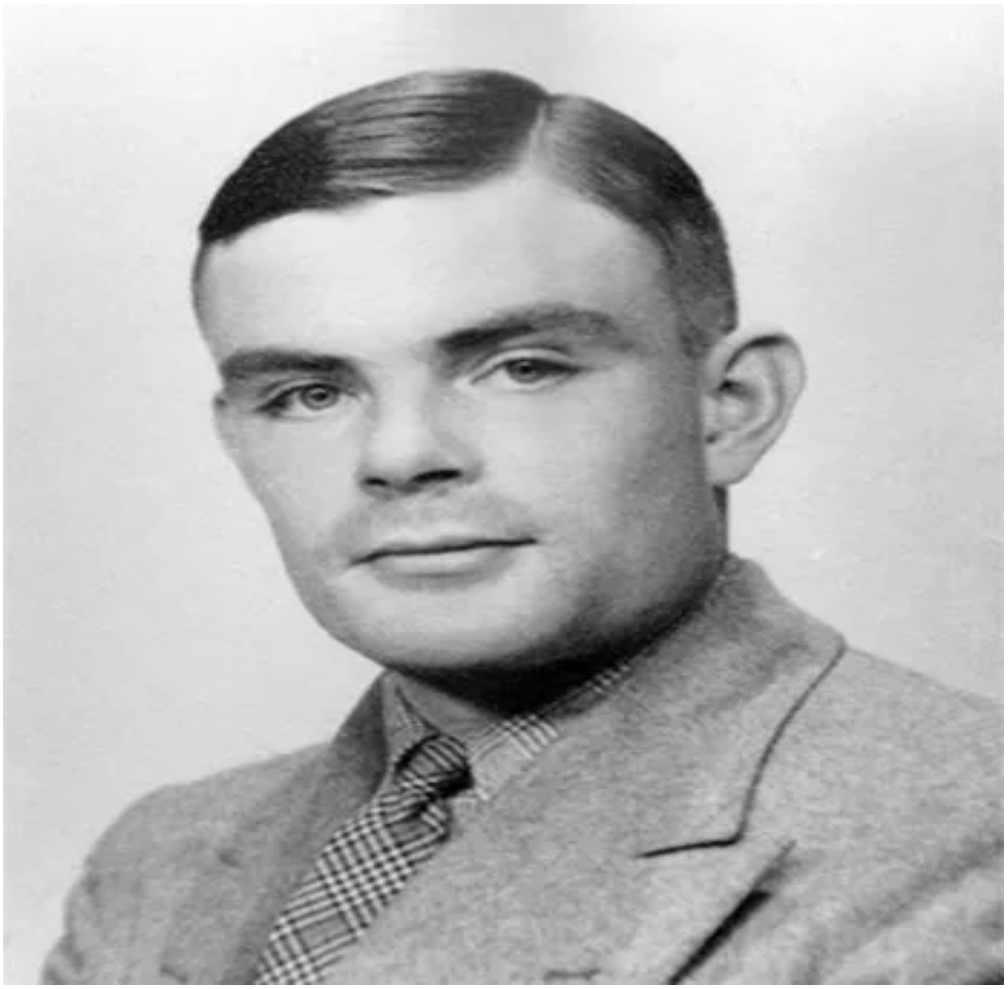
3.1 Opredelitev umetne inteligence

Umetna inteligenca (UI) je področje računalniške znanosti, ki razvija sisteme, sposobne izvajanja nalog, ki običajno zahtevajo človeške kognitivne funkcije. Evropski parlament (2020a) opredeljuje, da ti sistemi delujejo tako, da analizirajo podatke iz okolja, prepoznavajo vzorce ter na podlagi preteklih izkušenj in z določeno stopnjo avtonomije prilagajajo svoje delovanje. S simulacijo procesov, kot so učenje, sklepanje in reševanje problemov, UI omogoča napredno avtomatizacijo zahtevnejših opravil. Tehnična podlaga umetne inteligence sloni na tehnologijah, kot so strojno učenje, obdelava naravnega jezika in računalniški vid. Ključna prednost teh rešitev je sposobnost samostojnega izboljševanja in optimizacija skozi čas brez potrebe po nenehnem ročnem programiranju za vsako specifično podnalogo (Evropski parlament, 2020a).

Uporaba umetne inteligence se danes hitro širi v gospodarstvo, industrijo, zdravstvo in finance. Podjetja jo integrirajo predvsem za avtomatizacijo ponavljajočih se procesov, napredno analitiko ter kot podporo pri sprejemanju strateških odločitev. Posledično uporaba teh tehnologij pomembno prispeva k večji produktivnosti in dolgoročnosti konkurenčnosti podjetij na trgu (Evropski parlament, 2020a).

3.2 Razvoj umetne inteligence

Razvoj umetne inteligence sega v sredino 20. stoletja, ko so raziskovalci začeli razvijati prve računalniške programe, ki so poskušali posnemati človeško razmišljanje. Pomemben mejnik na tem področju je postavil britanski matematik in računalniški znanstvenik Alan Turing, ki je leta 1950 predstavil Turingov test. Predlagal je, da se inteligenco stroja lahko oceni glede na to, ali človek v pogovoru ne more razlikovati med odgovorom računalnika in človeka. Njegove ideje so postavile temelje za nadaljnje raziskave na področju umetne inteligence (Encyclopaedia Britannica, 2026a).

Slika 1: Alan Turing
(Vir: Encyclopaedia Britannica, 2026)

V začetnih fazah razvoja so bili sistemi umetne inteligence omejeni zaradi pomanjkanja računalniške moči in majhnih količin podatkov. Prvi programi so bili sposobni izvajati le osnovne naloge, kot so reševanje matematičnih problemov in preproste logične operacije. To obdobje se pogosto označuje kot prva generacija umetne inteligence.

V sedemdesetih in osemdesetih letih 20. stoletja so se pojavili ekspertni sistemi, ki so temeljili na velikih zbirkah pravil in znanja. Takšni sistemi so omogočali reševanje kompleksnejših problemov v medicini, financah in industriji, saj so lahko posnemali odločanje strokovnjakov. Kljub napredku so bili še vedno omejeni, saj niso bili sposobni samostojnega učenja.

V devetdesetih letih je nastala druga generacija umetne inteligence, ki temelji na statističnih metodah in algoritmih strojnega učenja. Ti sistemi so se lahko učili iz podatkov in izboljševali svoje delovanje brez natančno določenih pravil. Pomemben

mejnik praktične uporabe umetne inteligence je bila partija šahovskega svetovnega prvaka Garija Kasparova proti superračunalniku Deep Blue leta 1997. Sistem Deep Blue je premagal Kasparova, kar je bil prvi primer, da je računalnik premagal vrhunskega šahista v uradni tekmi. Ta dogodek je pokazal, da lahko umetna inteligenca preseže človekove sposobnosti pri kompleksnih nalogah (IBM, 1997).

Slika 2: Gari Kasparov in Deep Blue med revanšo leta 1997 v New Yorku
(Vir: IBM, 1997)

S hitrim razvojem računalništva, interneta in digitalnih tehnologij se je razvoj umetne inteligence v zadnjih desetletjih močno pospešil. Napredek na področju računalniške moči, dostopnost velikih količin podatkov ter razvoj naprednih algoritmov so omogočili razvoj zmogljivejših sistemov umetne inteligence.

Danes umetna inteligenca omogoča širok spekter aplikacij, kot so prepoznavanje govora, obdelava naravnega jezika, priporočilni sistemi, avtomatizacija proizvodnje, analiza poslovnih podatkov, avtonomna vozila, robotski sistemi in medicinska diagnostika. Poleg tega ima vse pomembnejšo vlogo pri strateškem odločanju in optimizaciji poslovnih procesov (Encyclopaedia Britannica, 2026a).

3.3 Vrste umetne inteligence

Umetno inteligenco lahko glede na njene zmogljivosti in obseg delovanja razdelimo na več osnovnih vrst. Najpogosteje ločimo med ozko usmerjeno, splošno in superinteligenco, ki se med seboj razlikujejo predvsem po stopnji kompleksnosti in sposobnosti samostojnega delovanja.

3.3.1 Šibka umetna inteligenca (*ANI – Artificial Narrow Intelligence*)

Šibka umetna inteligenca je specializirana za izvajanje ozko določenih nalog in deluje znotraj vnaprej opredeljenega področja. Takšni sistemi niso sposobni samostojnega prilagajanja zunaj svojega programiranega okolja, temveč so omejeni na specifične funkcije.

Primeri vključujejo prepoznavanje govora, priporočilne sisteme, samodejno prevajanje ter virtualne asistente. Gre za trenutno najbolj razširjeno obliko umetne inteligence, ki predstavlja večino praktičnih aplikacij v poslovnem in vsakdanjem okolju (Wikipedia, 2026a).

Med šibko umetno inteligenco (ANI) sodijo tudi sodobni generativni jezikovni modeli, kot so ChatGPT, Claude in Grok, ki so specializirani za obdelavo in generiranje naravnega jezika. Kljub naprednim zmožnostim ostajajo omejeni na specifično področje delovanja in ne dosegajo splošne umetne inteligence (Wikipedia, 2026b).

3.3.2 Splošna umetna inteligenca (*AGI – Artificial General Intelligence*)

Splošna umetna inteligenca predstavlja teoretični koncept sistema, ki bi bil sposoben razumeti, se učiti in izvajati katerokoli intelektualno nalogo na ravni človeka. Takšni sistemi bi lahko samostojno reševali nove probleme, prilagajali strategije ter sodelovali v kompleksnih procesih odločanja.

Čeprav AGI še ne obstaja v praksi, predstavlja pomemben cilj raziskav na področju umetne inteligence. Razvoj v tej smeri odpira številna vprašanja o prihodnosti dela, tehnologije in družbe (Wikipedia, 2026b).

3.3.3 Superinteligenca (*ASI – Artificial Superintelligence*)

Superinteligenca predstavlja hipotetično obliko umetne inteligence, ki bi presegla človeške sposobnosti na vseh področjih, vključno z ustvarjalnostjo, reševanjem kompleksnih problemov in socialnim razumevanjem.

Ta koncept ostaja predmet teoretičnih razprav, predvsem z vidika etike, varnosti in dolgoročnih posledic za družbo. Raziskovalci opozarjajo, da bi razvoj takšnih sistemov lahko imel izjemno velik vpliv na prihodnost človeštva, zato je razumevanje teh tveganj ključnega pomena (Wikipedia, 2026c).

3.4 Ključne tehnologije umetne inteligence

Umetna inteligenca v poslovnem okolju ne deluje kot orodje, temveč sloni na prepletu različnih tehnologij, ki podjetjem omogočajo napredno obdelavo podatkov, učenje iz

izkušenj ter avtomatizacijo kompleksnih operacij. Med najpomembnejše tehnološke stebre sodijo naravna obdelava jezikov, računalniški vid, strojno učenje ter globoko učenje (Evropski parlament, 2020a).

3.4.1 Naravna obdelava jezika (*Natural Language Processing – NLP*)

Naravna obdelava jezika omogoča računalniškim sistemom razumevanje, interpretacijo, analiziranje in generiranje človeškega jezika. Podjetja to tehnologijo najpogosteje integrirajo v podporo uporabnikom in za avtomatizacijo administrativnih procesov. Tipični primeri uporabe vključujejo pametne klepetalne robote (chatbote), virtualne asistente, sisteme za avtomatsko razvrščanje elektronske pošte ter analizo zadovoljstva strank. S pomočjo NLP lahko podjetja hitro obdelajo velike količine nestrukturiranih besedilnih podatkov, kot so ocene izdelkov in komentarji na družbenih omrežjih, kar jim pomaga pri hitrejšem prilagajanju potrebam trga (Evropski parlament, 2020a).

3.4.2 Računalniški vid (*Computer Vision*)

Računalniški vid omogoča sistemom umetne inteligence pridobivanje, prepoznavanje in interpretacijo vizualnih informacij iz slik ali video posnetkov. V poslovni praksi se ta tehnologija uporablja predvsem tam, kjer sta ključni vizualna kontrola in varnost. V proizvodnih obratih računalniški vid omogoča avtomatski nadzor kakovosti, saj sistemi sami zaznajo minimalne napake na izdelkih. V logistiki in trgovini se uporablja za samodejno prepoznavanje artiklov ter sledenje zalog, pomembno vlogo pa igra tudi pri razvoju avtonomnih transportnih sistemov in samovozečih vozil (Evropski parlament, 2020a).

3.4.3 Strojno učenje (*Machine Learning*)

Strojno učenje predstavlja jedro večine aplikacij umetne inteligence, saj sistemom omogoča, da na podlagi zgodovinskih podatkov sami prepoznajo vzorce in napovedujejo prihodnje izide brez ročnega programiranja pravil. V finančnem sektorju se strojno učenje množično uporablja za zaznavanje sumljivih transakcij in oceno tveganj. V marketingu omogoča natančno segmentacijo kupcev in napovedovanje njihovega nakupnega vedenja, kar podjetjem omogoča oblikovanje visoko ciljanih in stroškovno učinkovitih kampanj (Encyclopaedia Britannica, 2026b).

3.4.4 Globoko učenje (*Deep Learning*)

Globoko učenje je napredna in visoko zmogljiva podveja strojnega učenja, ki uporablja večplastne umetne nevronske mreže za obdelavo ogromnih količin podatkov. Ta tehnologija omogoča reševanje najbolj kompleksnih analitičnih izzivov. V poslovanju se globoko učenje uporablja za napredno predvidevanje tržnih trendov, optimizacijo zapletenih dobavnih verig ter za pogon naprednih priporočilnih sistemov.

Svetovno znana podjetja, kot sta Netflix in Amazon, uporabljajo te algoritme za personalizacijo ponudbe, saj sistem na podlagi preteklih ogledov ali nakupov uporabniku v realnem času predlaga vsebine, kar lahko prispeva k bolj personalizirani ponudbi in uporabniški izkušnji. (Encyclopaedia Britannica, 2026a).

3.4.5 Generativna umetna inteligenca (*Generative AI*)

Generativna umetna inteligenca je področje umetne inteligence, ki omogoča ustvarjanje nove vsebine na podlagi obstoječih podatkov. Ta vsebina lahko vključuje besedila, slike, glasbo, video posnetke ali programsko kodo. Sistemi generativne umetne inteligence delujejo tako, da se učijo iz velikih količin podatkov ter na podlagi prepoznanih vzorcev omogočajo ustvarjanje izvirnih rezultatov. (Encyclopaedia Britannica, 2026b).

3.5 Področja uporabe v podjetjih

Umetna inteligenca se v podjetjih uporablja na številnih področjih, saj omogoča optimizacijo poslovnih procesov, povečanje učinkovitosti ter hitrejše in natančnejše sprejemanje odločitev. Zaradi sposobnosti obdelave velikih količinskih podatkov, prepoznavanja vzorcev in napovedovanja prihodnjih trendov predstavlja pomembno konkurenčno prednost v sodobnem poslovnem okolju (IBM, 2020).

Pomembno področje uporabe predstavlja marketing in prodaja, kjer podjetja umetno inteligenco uporabljajo za analizo vedenja kupcev, njihovih nakupnih navad ter preferenc. Na podlagi zbranih podatkov lahko oblikujejo personalizirane ponudbe, priporočilne sisteme in ciljno usmerjene oglaševalske kampanje. Takšen pristop prispeva k večjemu zadovoljstvu strank in povečanju prodaje (IBM, 2020). Pomembna je tudi uporaba na področju podpore strankam. Številna podjetja uporabljajo klepetalne robote in virtualne asistente, ki omogočajo hitro komunikacijo s strankami, odgovarjanje na pogosta vprašanja ter pomoč pri naročilih in reklamacijah. Takšni sistemi so na voljo 24 ur na dan, ker izboljšujejo uporabniško izkušnjo in zmanjšujejo obremenitev zaposlenih (IBM, 2020).

Na področju financ in računovodstva umetna inteligenca omogoča analizo finančnih podatkov, odkrivanje goljufij ter napovedovanje prihodkov in stroškov. Poleg tega se uporablja za avtomatizacijo računovodskih procesov, kot so obdelava računov, knjiženje podatkov in priprava poročil, kar povečuje natančnost ter zmanjšuje možnost napak (IBM, 2020).

V kadrovskih procesih se umetna inteligenca uporablja za pregled življenjepisov, izbiro kandidatov in ocenjevanje njihove ustreznosti za posamezno delovno mesto. Prav tako podjetjem pomaga pri spremljanju uspešnosti zaposlenih, načrtovanju izobraževanj in napovedovanju prihodnjih kadrovskih potreb (IBM, 2020).

Na področju proizvodnje in logistike umetna inteligenca omogoča nadzor kakovosti, avtomatizacijo proizvodnih procesov ter optimizacijo dobavnih verig. S pomočjo analize podatkov lahko podjetja učinkoviteje upravljajo zaloge, načrtujejo dostavne poti ter pravočasno zaznajo morebitne okvare strojev, kar zmanjšuje stroške poslovanja (IBM, 2020).

4 VPLIV UPORABE UMETNE INTELIGENCE NA EKONOMIKO IN PRODUKTIVNOST PODJETIJ

Umetna inteligenca predstavlja eno izmed osrednjih tehnologij našega časa, ki korenito spreminja mikroekonomske in makroekonomske zakonitosti. Raziskave makroekonomskega modeliranja kažejo, da bo tehnologija sprožila močne strukturne premike na svetovnem trgu in ustvarila precejšnje razhajanje v uspešnosti med podjetji, ki bodo tehnologijo posvojila zgodaj, in tistimi, ki z digitalno preobrazbo odlašajo (Bughin in sod., 2018). Uvajanje teh sistemov ne vpliva zgolj izolirano na posamezne delovne naloge, temveč celovito preoblikuje stroškovne funkcije, produktivnost delovne sile, strukturo fiksnih ter variabilnih stroškov, hitrost poslovnega odločanja in posledično dolgoročno tržno konkurenčnost podjetij. Podatki kažejo, da ima tehnologija potencial pomembno vplivati na svetovno gospodarsko aktivnost in rast. (Evropski parlament, 2019).

4.1 Vpliv na produktivnost dela

Umetna inteligenca pomembno prispeva k povečanju produktivnosti dela, saj deluje kot multiplikator človeških zmožnosti. Z avtomatizacijo rutinskih in administrativno zahtevnih nalog tehnologija osvobaja zaposlene, ki se posledično lahko osredotočijo na kompleksnejše, kreativne in strateške aktivnosti z višjo dodano vrednostjo. Posebej močan vpliv na produktivnost izkazuje generativna umetna inteligenca, saj zmožnost hipnega generiranja osnutkov besedil, analitičnih poročil ali programske kode omogoča zaposlenim, da določene naloge opravijo bistveno hitreje in z manjšim številom napak, kar neposredno zvišuje izid na opravljeno delovno uro (Evropski parlament, 2019). Finančne analize hkrati opozarjajo, da bo končni gospodarski izkupiček in dejanski dvig produktivnosti zaradi generativne UI v veliki meri odvisen od tega, kako hitro in učinkovito se bo delovna sila prilagodila novim načinom dela ter kako uspešno bodo države upravljale tehnološki prehod (Investopedia, 2025).

4.2 Vpliv na stroške poslovanja

Umetna inteligenca pomembno vpliva na zniževanje stroškov poslovanja, saj omogoča optimizacijo procesov in učinkovitejšo uporabo virov. Z uvajanjem UI sistemov podjetja zmanjšujejo nepotrebne izdatke, izboljšujejo učinkovitost proizvodnje ter optimizirajo upravljanje zalog in logistike. Posebej pomembna je avtomatizacija rutinskih operacij, kot so analiza podatkov, obdelava naročil in nadzor proizvodnih procesov, saj zmanjšuje potrebo po ročnem delu in s tem povezane stroške. Poleg tega umetna inteligenca omogoča hitrejše in natančnejše odločanje, kar zmanjšuje tveganje za napake, nepravilna naročila in podvajanje procesov. Posledično podjetja dosegajo dodatne finančne prihranke ter izboljšujejo učinkovitost poslovanja. Integracija naprednih algoritmov v poslovne procese tako dolgoročno

prispeva k znižanju stroškov proizvodnje, distribucije in vzdrževanja, hkrati pa povečuje produktivnost zaposlenih. Ustrezna implementacija umetne inteligence lahko prispeva k večji učinkovitosti poslovanja in ustvarjanju poslovne vrednosti. (IBM, 2020).

4.3 Vpliv na učinkovitost poslovnih procesov

Učinkovitost poslovnih procesov se pod vplivom umetne inteligence povečuje zaradi prehoda iz reaktivnega v proaktivno oziroma prediktivno upravljanje. Z uporabo naprednih analitičnih orodij lahko podjetja v realnem času procesirajo ogromne količine podatkov ter identificirajo ozka grla v delovnih tokovih, ki so človeškemu očesu nevidna. V panogah, kjer sta hitrost in obdelava podatkov ključni – kot so bančništvo, zavarovalništvo, logistika in upravljanje oskrbovalnih verig –, UI omogoča prehod na popolnoma avtomatizirano odločanje pri standardnih primerih. To podjetjem prinaša izjemno operativno agilnost in zmožnost hitrega prilagajanja na nihanja na trgu (Evropski parlament, 2019).

4.4 Vpliv na konkurenčnost podjetja

V sodobnem dinamičnem gospodarskem okolju je konkurenčnost podjetij neposredno povezana s hitrostjo inovacij in stopnjo personalizacije ponudbe. Umetna inteligenca deluje kot ključni katalizator konkurenčne prednosti, saj podjetjem omogoča, da na podlagi prediktivne analitike predvidijo želje potrošnikov, še preden se te dejansko izrazijo na trgu. Podjetja, ki med prvimi uspešno integrirajo UI v svoje jedrne poslovne funkcije, po ekonomskih modelih ustvarijo ogromno prednost, saj lahko znatno povečajo svoj denarni tok, medtem ko podjetja, ki z integracijo odlašajo, tvegajo izgubo tržnega deleža in upad ekonomskega rezultata (Bughin in sod., 2018). Ta prednost se kaže v sposobnosti hitrejšega razvoja novih izdelkov in transformacije poslovnih modelov, ki jim tradicionalne organizacije zaradi dolgih reakcijskih časov in tehnološkega zaostanka težko sledijo (Evropski parlament, 2019).

5 IZZIVI IN OMEJITVE UPORABE UMETNE INTELIGENCE

Kljub številnim prednostim, ki jih prinaša umetna inteligenca (UI) v poslovno okolje, njena uvedba ni brez izzivov in omejitev. Podjetja se pri implementaciji pogosto srečujejo s finančnimi, organizacijskimi, kadrovskimi, pravnimi in etičnimi vprašanji, ki lahko pomembno vplivajo na uspešnost uporabe te tehnologije. Med najpogostejšimi izzivi so visoki stroški uvedbe, vpliv na zaposlene, pomanjkanje strokovnega znanja, varnost podatkov ter potreba po upoštevanju pravnih in etičnih smernic. Razumevanje teh dejavnikov je ključno za učinkovito, varno in odgovorno uvajanje sistemov umetne inteligence v podjetjih (Davenport, 2019).

5.1 Visoki stroški

Ena izmed glavnih ovir pri uvajanju umetne inteligence so visoki začetni stroški. Podjetja morajo investirati v napredno programsko in strojno opremo, razvoj ali prilagoditev algoritmov, licenčnine, vzpostavitev robustne podatkovne infrastrukture in sodobne varnostne sisteme. Poleg tega je potrebna tudi celovita priprava zaposlenih na delo z UI, kar vključuje finančno izdatno izobraževanje in usposabljanje za nove, spremenjene delovne procese. Pri manjših podjetjih lahko takšna finančna obremenitev predstavlja kritičen izziv, saj se začetni stroški pogosto izkažejo za višje od kratkoročnih ekonomskih koristi. Pravilno načrtovanje investicij, izračun donosnosti naložbe (ROI) in postopno uvajanje UI-sistemov lahko podjetjem pomagajo omiliti ta začetni finančni pritisk (Davenport, 2019).

5.2 Vpliv na zaposlene

Umetna inteligenca korenito spreminja delovne procese in neposredno vpliva na zaposlene. Avtomatizacija rutinskih, ponavljajočih se nalog lahko vodi do zmanjšanja potrebe po določenih tradicionalnih delovnih mestih, hkrati pa eksponentno povečuje potrebo po kadrih, ki obvladajo delo z UI, nadzor algoritmov in interpretacijo kompleksnih rezultatov. To zahteva hitro prestrukturiranje delovnih vlog in izobraževanje zaposlenih. Poleg organizacijskih pa se pogosto pojavijo tudi psihološki izzivi, kot so odpor do sprememb, negotovost glede dolgoročne ohranitve delovnega mesta ali strah pred nadomestitvijo z avtomatiziranimi sistemi. Podjetja morajo zato zagotoviti ustrezno podporo zaposlenim, transparentnost procesov transformacije ter aktivno vključevanje kadrov v vse faze uvajanja tehnologije (Evropski parlament, 2020b).

5.3 Pomanjkanje znanja in strokovnega kadra

Pomemben izziv pri uvajanju umetne inteligence v podjetja predstavlja tudi pomanjkanje ustreznega znanja in strokovno usposobljenega kadra na trgu dela. Za uspešno implementacijo so potrebna specifična znanja s področja podatkovne analitike, strojnega učenja, programiranja in upravljanja informacijskih sistemov. Mnoga podjetja, zlasti manjša, nimajo zaposlenih z zadostnimi kompetencami za razvoj, uporabo in nadzor takšnih sistemov. Posledično so pogosto odvisna od zunanjih strokovnjakov ali dodatnih izobraževanj, kar povečuje stroške in podaljšuje čas uvedbe. Zato je vlaganje v razvoj kadrovskih kompetenc ključnega pomena za učinkovito uporabo umetne inteligence v poslovnem okolju (Davenport, 2019).

5.4 Varnost podatkov

Pri uporabi umetne inteligence je varnost podatkov eden izmed ključnih izzivov. Sistemi umetne inteligence za svoje delovanje potrebujejo velike količine podatkov, ki pogosto vključujejo občutljive poslovne informacije in osebne podatke uporabnikov. To povečuje tveganje za nepooblaščen dostop, izgubo podatkov, zlorabe ali kibernetske napade. Podjetja morajo zato zagotoviti ustrezne varnostne protokole, šifriranje podatkov, nadzor dostopa ter skladnost z zakonodajo s področja varstva osebnih podatkov, kot je na primer Splošna uredba o varstvu podatkov (GDPR). Neustrezno upravljanje podatkov lahko vodi do resnih pravnih in finančnih posledic ter izgube zaupanja strank in poslovnih partnerjev (Evropski parlament, 2020b).

5.5 Pravna in etična vprašanja

Uvajanje umetne inteligence odpira tudi številna pravna in etična vprašanja. Med najpogostejšimi dilemami so odgovornost za odločitve, ki jih sprejema sistem umetne inteligence, transparentnost algoritmov ter možnost pristranskosti in diskriminacije pri avtomatiziranem določanju. Posebno pozornost je treba nameniti zagotavljanju, da sistemi delujejo pravično, pregledno in v skladu z veljavno zakonodajo.

Ključne temelje za upravljanje tega področja je postavil že Evropski parlament (2020b) s svojo Resolucijo o okviru etičnih vidikov umetne inteligence, robotike in sorodnih tehnologij, ki je poudarila pomen obveznega človeškega nadzora, varnosti in transparentnosti. Na ravni Evropske unije je področje uporabe umetne inteligence v podjetjih strogo regulirano z Uredbo o umetni inteligenci (*AI Act*), ki določa jasna pravila za razvoj, uvajanje in uporabo teh sistemov glede na stopnjo tveganja, ki jo predstavljajo za družbo. Uredba uvaja izjemno stroge zahteve za visoko tvegane sisteme, zlasti kadar se ti uporabljajo na področjih, kot so zaposlovanje, upravljanje delovnih procesov in ocenjevanje posameznikov. Poleg Akta o UI se komplementarno uporabljajo tudi splošni pravni akti, med katerimi izstopa Splošna uredba o varstvu

podatkov (GDPR), ter nacionalna zakonodaja, ki podrobno ureja odgovornost podjetij pri obdelavi podatkov (Evropski parlament, 2020b).

6 EMPIRIČNI DEL: ANALIZA UPORABE UI V PODJETJIH

6.1 Opis metodologije in poteka raziskave

Za namen empiričnega dela diplomske naloge je bila izvedena kvantitativna raziskava z uporabo anketnega vprašalnika. Namen raziskave je bil ugotoviti vpliv uporabe umetne inteligence na produktivnost zaposlenih, učinkovitost poslovnih procesov, stroške poslovanja ter konkurenčnost podjetij.

Podatki so bili zbrani s pomočjo spletne ankete, pripravljene v programu 1KA. Anketa je bila anonimna in je bila namenjena zaposlenim oziroma predstavnikom podjetij različnih velikosti in dejavnosti. V raziskavi je sodelovalo 42 anketirancev. Vprašalnik je vseboval vprašanja zaprtega tipa, vprašanja z možnostjo več odgovorov ter vprašanja s petstopenjsko Likertovo lestvico strinjanja.

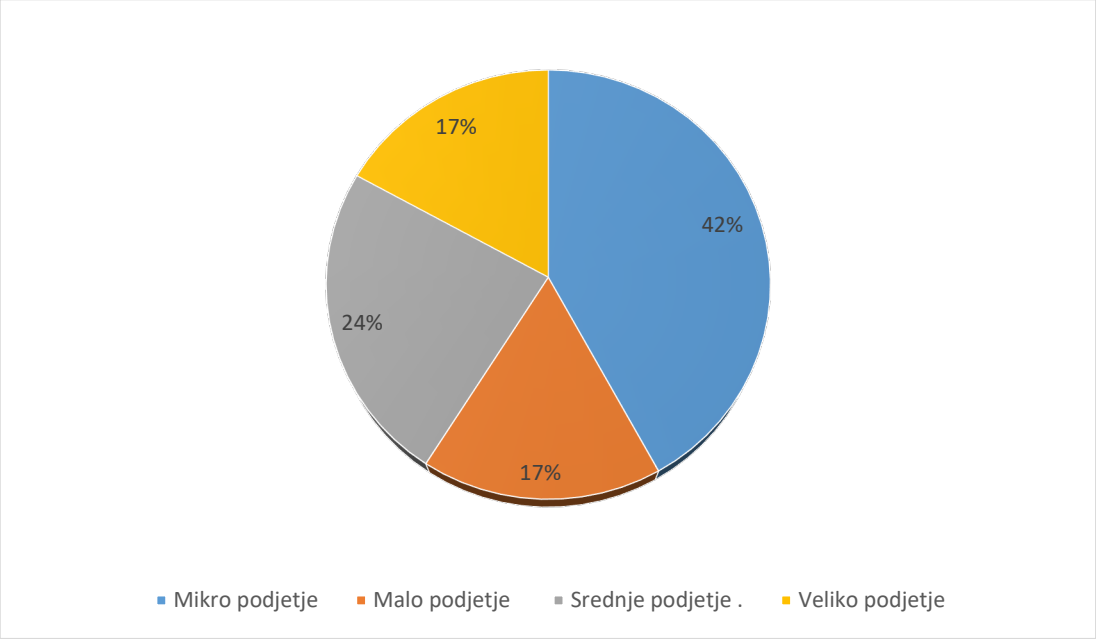
Anketni vprašalnik je bil sestavljen iz devetih vprašanj. Prvi del je zajemal splošne podatke o podjetju, kot sta velikost in dejavnost podjetja. Drugi del se je nanašal na uporabo umetne inteligence v podjetju, uporabljena orodja ter pogostost uporabe. Tretji del je bil namenjen ocenjevanju vpliva umetne inteligence na produktivnost zaposlenih, stroške poslovanja, učinkovitost poslovnih procesov, konkurenčnost podjetja, organizacijo dela, izobraževanje zaposlenih ter varnost podatkov.

Rezultati raziskave so bili statistično obdelani in predstavljeni s pomočjo grafov. Analiza rezultatov je bila izvedena na podlagi frekvenčne porazdelitve odgovorov, odstotkov in povprečnih ocen posameznih trditev.

6.2 Rezultati raziskave in predstavitev vzorca

6.2.1 Velikost sodelujočih podjetij (Q1)

Prvi del empirične analize je namenjen opredelitvi demografske strukture vzorca. Zanimala nas je velikost podjetij, iz katerih prihajajo anketiranci.

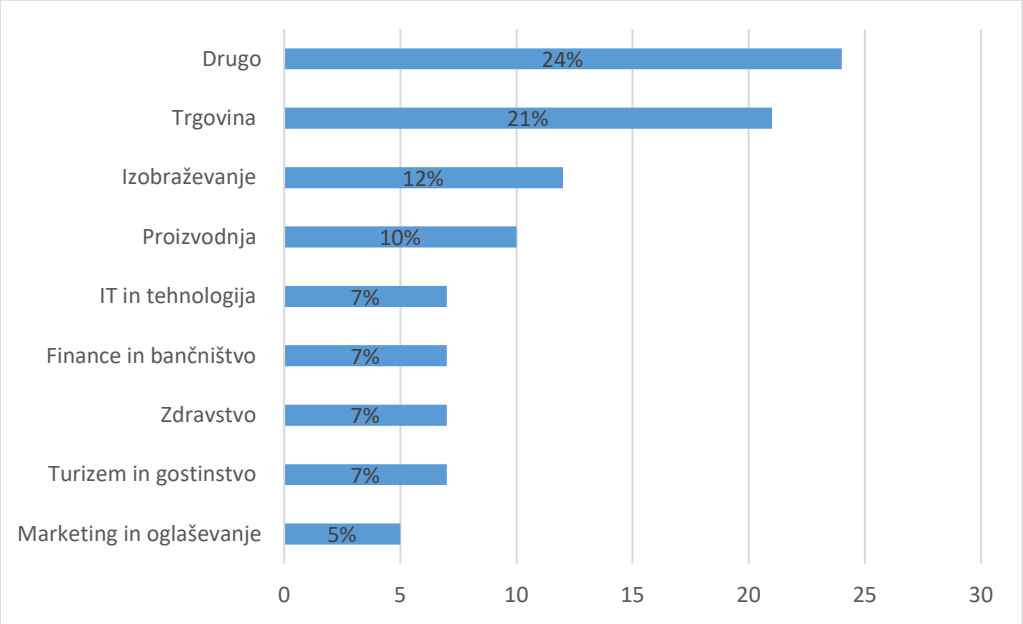

Slika 3: Struktura anketiranih po velikosti podjetja
(Vir: Lastni vir)

Na podlagi zbranih odgovorov ugotavljamo, da največji delež anketirancev prihaja iz mikro podjetij (do 9 zaposlenih), ki predstavljajo 42 % celotnega vzorca. Sledijo srednje velika podjetja (50−249 zaposlenih), ki obsegajo 24 % vzorca. Mala podjetja (10−49 zaposlenih) in velika podjetja (več kot 250 zaposlenih) pa so v vzorcu zastopana v popolnem enakem deležu, saj vsaka skupina obsega po 17 %.

6.2.2 Dejavnost sodelujočih podjetij (Q2)

Poleg velikosti je ključni demografski dejavnik raziskave tudi primarna gospodarska dejavnost oziroma panoga, v kateri sodelujoča podjetja delujejo.

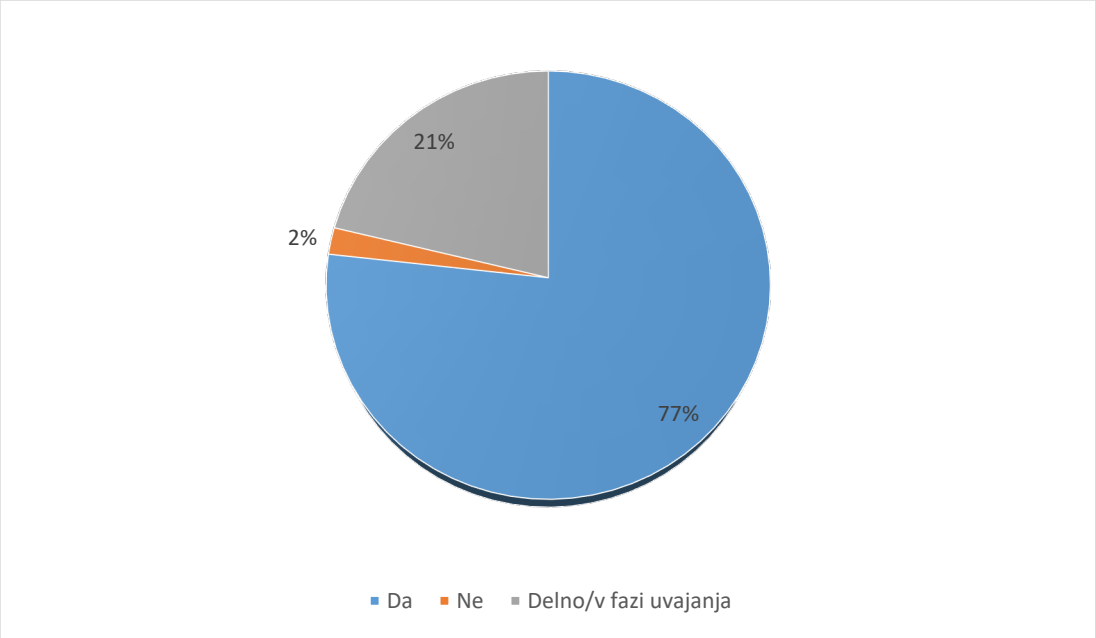

Slika 4: Struktura anketiranih po dejavnosti podjetij
(Vir: Lastni vir)

V raziskavi je sodelovalo 42 anketirancev iz različnih podjetij. Največ podjetij je bilo uvrščenih v kategorijo »drugo« (24 %), sledijo trgovina (21 %), izobraževanje (12 %) in proizvodnja (10 %). Ostale dejavnosti (IT in tehnologija, finance in bančništvo, zdravstvo ter turizem in gostinstvo) predstavljajo po 7 %, najmanj pa je bilo podjetij s področja marketinga in oglaševanja (5 %).

6.2.3 Uporaba umetne inteligence v podjetjih (Q3)

Zanimalo nas je, v kolikšni meri je umetna inteligenca sploh prisotna v vsakodnevnem poslovanju anketiranih podjetij in ali jo že aktivno uvajajo v svoje procese.

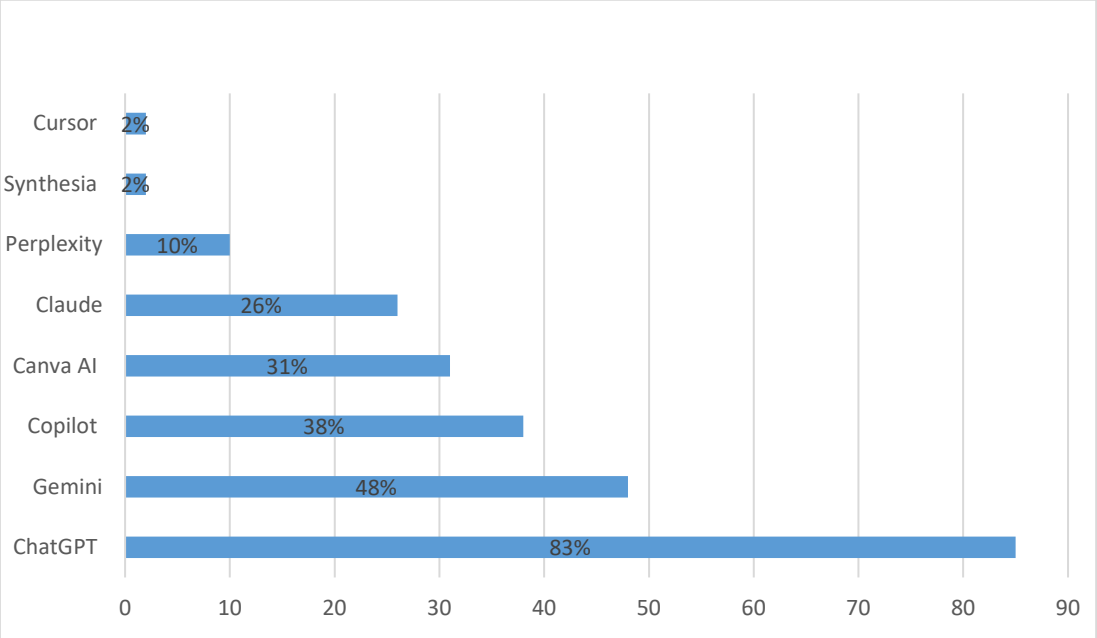

Slika 5: Struktura uporabe umetne inteligence v podjetjih
(Vir: Lastni vir)

Rezultati kažejo zelo visoko stopnjo uporabe umetne inteligence v podjetjih. Kar 77 % podjetij že uporablja umetno inteligenco, dodatnih 21 % pa jo uvaja oziroma uporabljajo delno. Le 2 % podjetij umetne inteligence ne uporablja. Ugotovitve kažejo, da je umetna inteligenca že postala pomemben del poslovanja večine sodelujočih podjetij.

6.2.4 Najpogosteje uporabljena orodja umetne inteligence (Q4)

Ker večina podjetij tehnologijo že aktivno uporablja ali uvaja, nas je v naslednjem koraku zanimalo, katera orodja umetne inteligence so med zaposlenimi v poslovnem okolju najbolj priljubljena.

Slika 6: Struktura najpogosteje uporabljenih orodij umetne inteligence
(Vir: Lastni vir)

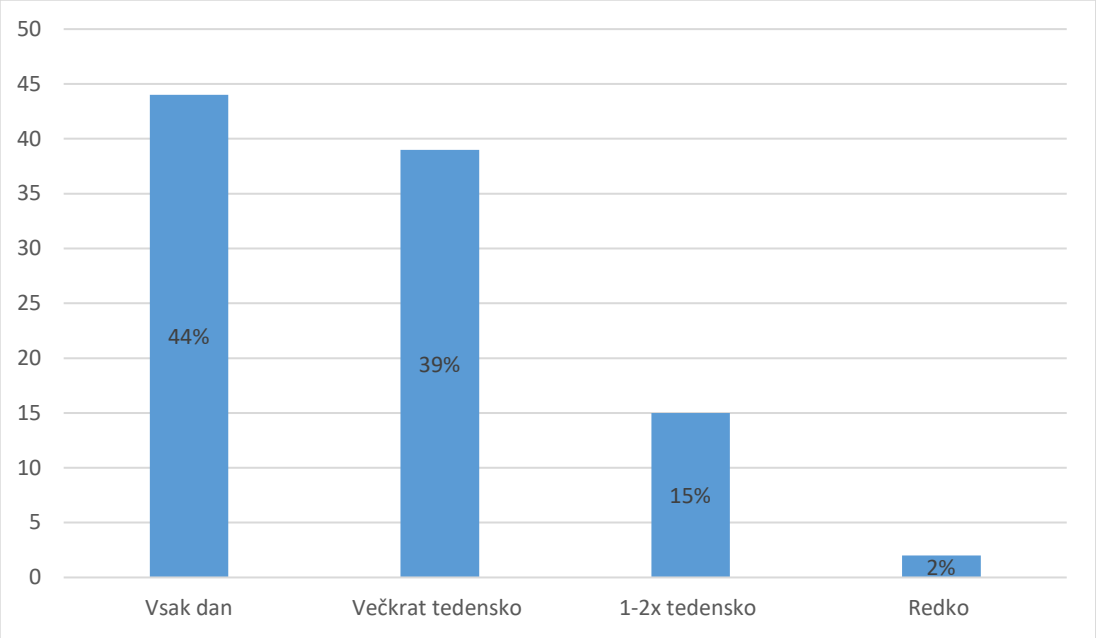
Opomba: Ker so anketiranci lahko izbrali več odgovorov, se odstotki ne seštevajo do 100 %.

Rezultati kažejo, da je med anketiranimi podjetji najpogosteje uporabljeno orodje ChatGPT, ki ga uporablja 83 % anketirancev. Sledijo Gemini (48 %), Microsoft Copilot (38 %) in Canva AI (31 %), medtem ko Claude uporablja 26 % anketirancev. Perplexity AI in druga navedena orodja uporablja po 10 % anketirancev, najmanj pa sta zastopana Synthesia in Cursor (po 2 %). Orodja DALL-E ni izbral noben anketiranec.

Rezultati kažejo, da podjetja najpogosteje uporabljajo splošna generativna orodja umetne inteligence, pri čemer ChatGPT izrazito prevladuje med vsemi izbranimi rešitvami.

6.2.5 Pogostost uporabe orodij umetne inteligence (Q5)

Da bi ugotovili, ali uporaba umetne inteligence v podjetjih predstavlja zgolj občasen tehnološki eksperiment ali pa gre za stalno delovno rutino zaposlenih, smo anketirance povprašali o pogostosti uporabe teh orodij.

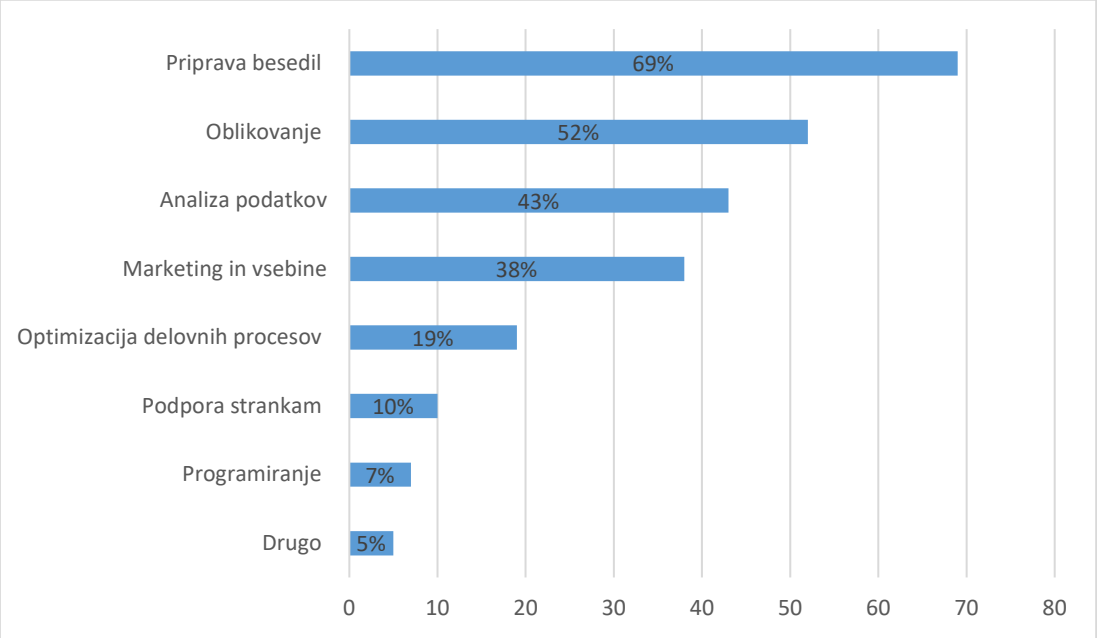

Slika 7: Pogostost uporabe orodij umetne inteligence med zaposlenimi
(Vir: Lastni vir)

Večina uporabnikov uporablja umetno inteligenco zelo pogosto. Kar 44 % jo uporablja vsak dan, 39 % pa večkrat tedensko. Občasno (1−2x na teden) orodja uporablja 15 % anketirancev, medtem ko je delež tistih, ki umetno inteligenco uporabljajo redko, le 2 %. To kaže, da je umetna inteligenca postala del rednih delovnih procesov in ne zgolj občasno uporabljeno orodje.

6.2.6 Namen uporabe umetne inteligence v podjetju (Q6)

Da bi natančno razumeli vlogo in področja, kjer umetna inteligenca najbolj neposredno vpliva na ekonomiko poslovanja, smo raziskali, za katere specifične delovne naloge podjetja ta orodja najpogosteje uporabljajo.

Slika 8: Struktura namenov uporabe umetne inteligence v podjetjih
(Vir: Lastni vir)

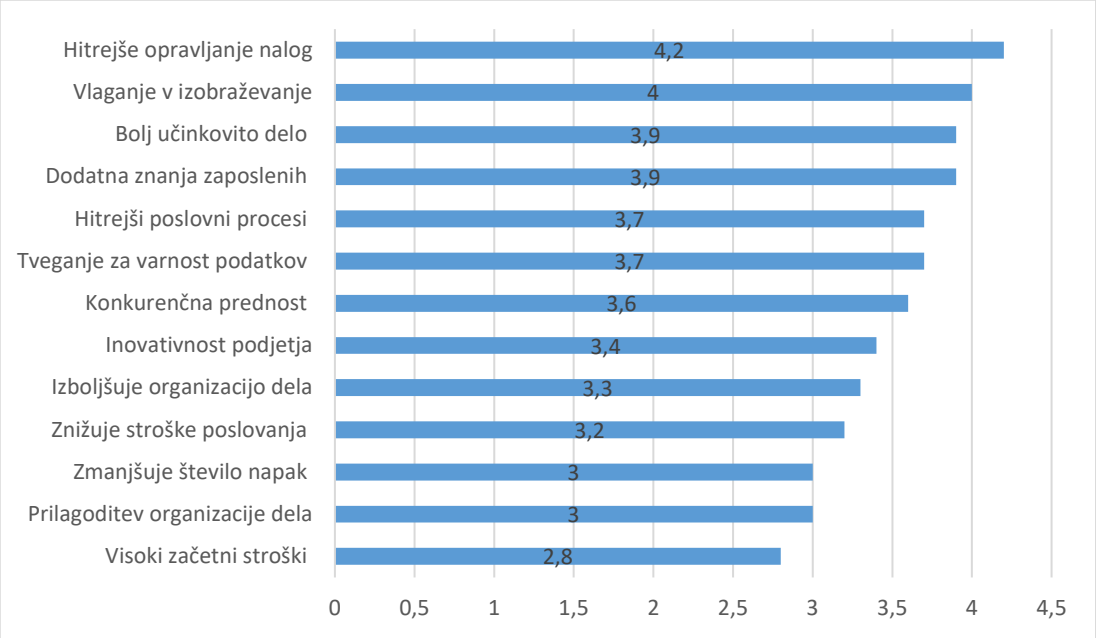
Opomba: Anketiranci so lahko izbrali več odgovorov, zato se odstotki ne seštevajo do 100 %.

Rezultati kažejo, da podjetja umetno inteligenco najpogosteje uporabljajo za pripravo besedil (69 %), kot so e-poštna sporočila, poročila in drugi dokumenti. Sledi oblikovanje besedil (52 %), medtem ko jo za analizo podatkov uporablja 43 % anketirancev, za marketing in pripravo besedil pa 38 %. Manj pogosto se umetna inteligenca uporablja za optimizacijo delovnih procesov (19 %), podporo strankam (10 %) in programiranje (7 %). Drugi nameni uporabe so bili navedeni redko (5 %).

6.2.7 Ocenjevanje vplivov uporabe umetne inteligence na poslovanje (Q7)

Osrednji del empirične raziskave predstavlja matrično vprašanje Q7, ki sestoji iz 13 trditev. Anketiranci so stopnjo svojega strinjanja z navedenimi učinki umetne inteligence ocenjevali s pomočjo petstopenjske Likertove lestvice (1 − sploh se ne strinjam, 2 − ne strinjam se, 3 − niti se ne strinjam, niti strinjam, 4 − strinjam se, 5 − popolnoma se strinjam).

V spodnji tabeli so zbrani celotni rezultati frekvenc, odstotkovnih deležev, izračunanih aritmetičnih sredin (povprečnih ocen) ter pripadajočih standardnih odklonov za vseh 13 trditev.

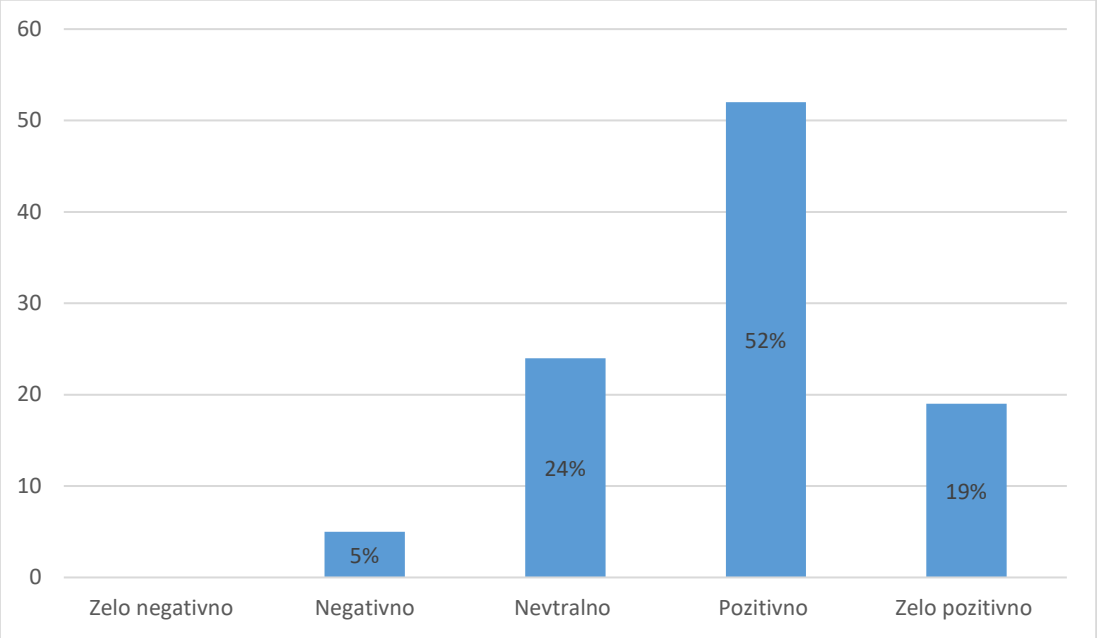
Slika 9: Struktura povprečne ocene vplivov uporabe umetne inteligence na poslovanje
(Vir: Lastni vir)

Najvišjo povprečno oceno je prejela trditev, da uporaba umetne inteligence omogoča hitrejše opravljanje delovnih nalog (M = 4,2), sledita trditvi, da mora podjetje vlagati v izobraževanje zaposlenih glede uporabe umetne inteligence (M = 4,0) ter da je zaradi uporabe umetne inteligence delo bolj učinkovito in da zaposleni potrebujejo dodatna znanja za njeno uporabo (M = 3,9). Med višje ocenjenimi vplivi so tudi hitrejši poslovni procesi in zaznava tveganja za varnost podatkov (M = 3,7).

Najnižje povprečne ocene so dosegle trditve, da uvajanje umetne inteligence zahteva visoke začetne stroške (M = 2,8), da mora podjetje zaradi uvedbe umetne inteligence prilagoditi organizacijo dela (M = 3,0) ter da uporaba umetne inteligence zmanjšuje število napak in s tem dodatne stroške (M = 3,0). Rezultati kažejo, da anketiranci umetno inteligenco predvsem povezujejo z večjo učinkovitostjo in hitrostjo dela, medtem ko so njeni učinki na zmanjševanje stroškov in organizacijske spremembe ocenjeni manj izrazito.

6.2.8 Splošno mnenje o uporabi umetne inteligence v podjetjih (Q8)

Da bi ugotovili splošni odnos anketirancev do uporabe umetne inteligence v podjetjih, smo jih prosili, da svoje mnenje ocenijo na petstopenjski lestvici od zelo negativnega do zelo pozitivnega.

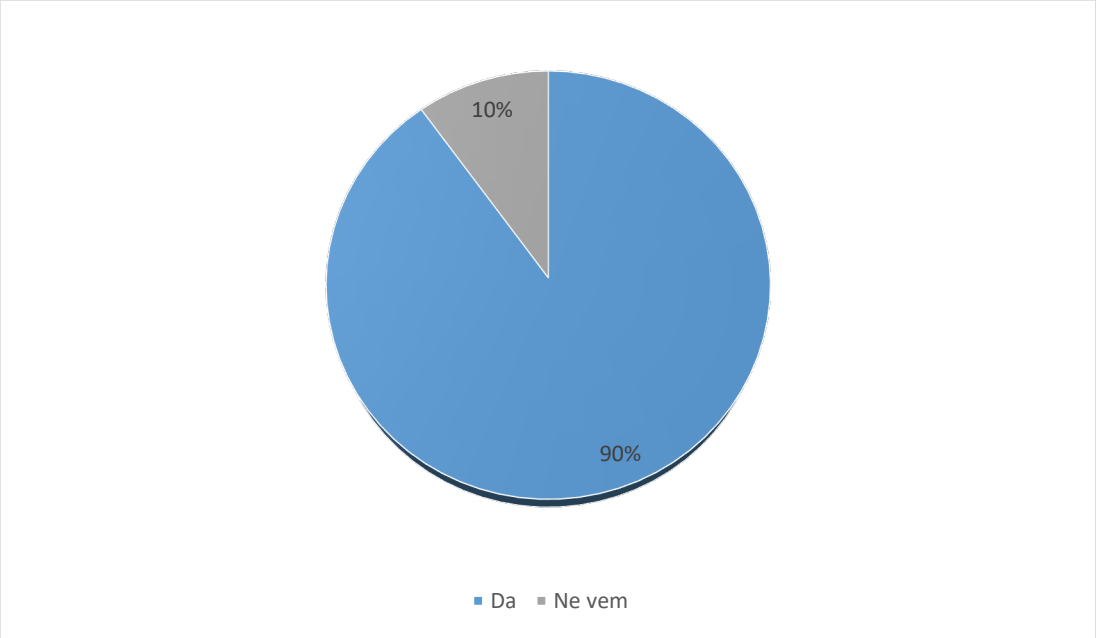

Slika 10: Splošno mnenje o uporabi umetne inteligence v podjetjih
(Vir: Lastni vir)

Večina anketirancev ima pozitiven odnos do uporabe umetne inteligence v podjetjih. Kar 52 % vprašanih je svoje mnenje ocenilo kot pozitivno, dodatnih 19 % pa kot zelo pozitivno. Nevtralno mnenje je izrazilo 24 % anketirancev, medtem ko je negativno navedlo le 5 %. Nihče od anketirancev ni ocenil svojega mnenja kot zelo negativnega.

6.2.9 Pričakovanja glede prihodnjega pomena umetne inteligence (Q9)

Želeli smo ugotoviti, kako anketiranci ocenjujejo prihodnji pomen umetne inteligence v poslovanju podjetij.

Slika 11: Ocena prihodnjega pomena umetne inteligence v podjetjih
(Vir: Lastni vir)

Kar 90 % anketirancev meni, da bo uporaba umetne inteligence v prihodnosti še pomembnejša, medtem ko nihče ni odgovoril negativno. Le 10 % vprašanih je podalo odgovor ne vem. Rezultati potrjujejo, da večina anketirancev umetno inteligenco vidi kot tehnologijo, katere vloga bo v prihodnjem poslovanju podjetij še naraščala.

6.3 Preverjanje hipotez

Na podlagi rezultatov anketne raziskave preverjamo hipoteze, postavljene v uvodnem delu diplomske naloge.

Hipoteze so bile preverjene na podlagi opisne statistike, pri čemer so bili upoštevani deleži odgovorov anketirancev in povprečne ocene posameznih trditev na petstopenjski Likertovi lestvici. Pri presoji hipotez je bila hipoteza ocenjena kot potrjena, kadar so bile vse oziroma večina trditev, ki so se nanašale na posamezno hipotezo, ocenjene s povprečno vrednostjo 3,5 ali več, kar kaže na prevladujoče strinjanje anketirancev. Kot delno potrjena je bila ocenjena, kadar so bile povprečne vrednosti trditev med 3,0 in 3,49 oziroma so rezultati posameznih trditev hipotezo podpirali le delno. Hipoteza je bila ocenjena kot zavrnjena, če bi bila povprečna vrednost ključnih trditev nižja od 3,0, kar bi kazalo na prevladujoče nestrinjanje anketirancev.

Hipoteza 1: Uporaba umetne inteligence prispeva k povečanju produktivnosti zaposlenih v podjetjih.

Rezultati raziskave kažejo, da anketiranci uporabo umetne inteligence povezujejo s hitrejšim opravljanjem delovnih nalog (M = 4,2) in večjo učinkovitostjo dela (M = 3,9). Obe trditvi sta bili ocenjeni pozitivno, zato je hipoteza potrjena.

Hipoteza 2: Uporaba umetne inteligence prispeva k znižanju operativnih stroškov podjetij.

Anketiranci so vpliv umetne inteligence na zmanjšanje stroškov poslovanja (M = 3,2) ter zmanjšanje števila napak in dodatnih stroškov (M = 3,0) ocenili zmerno. Rezultati sicer kažejo določene pozitivne učinke, vendar niso dovolj izraziti, da bi hipotezo lahko v celoti potrdili. Zato je hipoteza delno potrjena.

Hipoteza 3: Uporaba umetne inteligence izboljšuje učinkovitost in hitrost izvajanja poslovnih procesov.

Rezultati kažejo, da umetna inteligenca prispeva k hitrejšemu izvajanju poslovnih procesov (M = 3,7) ter izboljšuje organizacijo dela (M = 3,3). Čeprav je vpliv na organizacijo dela ocenjen nekoliko zmerneje, rezultati kot celota potrjujejo pozitiven vpliv umetne inteligence umetne inteligence na učinkovitost poslovnih procesov. Zato je hipoteza potrjena.

Hipoteza 4: Uporaba umetne inteligence predstavlja konkurenčno prednost podjetij na sodobnem trgu.

Anketiranci se večinoma strinjajo, da imajo podjetja, ki uporabljajo umetno inteligenco, večjo konkurenčno prednost (M = 3,6), umetna inteligenca pa prispeva tudi k večji inovativnosti podjetij (M = 3,4). Na podlagi teh rezultatov je hipoteza potrjena.

Hipoteza 5: Uvajanje umetne inteligence zahteva dodatna finančna vlaganja in organizacijske prilagoditve podjetij.

Rezultati kažejo, da anketiranci zaznavajo določeno potrebo po organizacijskih prilagoditvah (M = 3,0), medtem ko so začetne finančne stroške uvajanja umetne inteligence ocenili nižje (M = 2,8). Zato ni mogoče potrditi, da uvajanje umetne inteligence vedno zahteva izrazita dodatna vlaganja in prilagoditve. Hipoteza je delno potrjena.

Hipoteza 6: Uporaba umetne inteligence povečuje potrebo po dodatnem izobraževanju in usposabljanju zaposlenih.

Večina anketirancev meni, da zaposleni za uporabo umetne inteligence potrebujejo dodatna znanja (M = 3,9) in da morajo podjetja vlagati v njihovo izobraževanje (M = 4,0). Na podlagi rezultatov je hipoteza potrjena.

Hipoteza 7: Uporaba umetne inteligence odpira tudi vprašanja glede varnosti podatkov in vpliva na delovna mesta.

Rezultati kažejo, da anketiranci zaznavajo določena tveganja glede varnosti podatkov (M = 3,7). Ker vpliv na delovna mesta ni bil neposredno obravnavan, je hipoteza potrjena.

Sklep preverjanja hipotez

Na podlagi rezultatov raziskave so bile potrjene hipoteze H1, H3, H4, H7 in H6, medtem ko sta bili hipotezi H2 in H5 delno potrjeni.

7 ZAKLJUČEK

Na podlagi rezultatov raziskave je bilo ugotovljeno, da ima uporaba umetne inteligence pomemben vpliv na ekonomiko in produktivnost podjetij, in to predvsem z vidika učinkovitosti dela, optimizacije poslovnih procesov ter izboljšane organizacije dela. Rezultati empirične analize kažejo, da podjetja umetno inteligenco že v veliki meri uporabljajo in jo prepoznavajo kot pomembno orodje za doseganje konkurenčne prednosti.

V teoretičnem delu so bile predstavljene temeljne značilnosti umetne inteligence ter njen pomen v sodobnem poslovnem okolju, kar je omogočilo boljše razumevanje vpliva tehnološkega razvoja na produktivnost in učinkovitost podjetij. Empirični del raziskave je pokazal, da podjetja umetno inteligenco najpogosteje uporabljajo za pripravo besedil, analizo podatkov in oblikovanje vsebin, kjer ima neposreden vpliv na povečanje produktivnosti zaposlenih.

Ugotovljeno je bilo, da umetna inteligenca prispeva predvsem k hitrejšemu izvajanju delovnih nalog in večji učinkovitosti poslovnih procesov. V manjši meri je bil zaznan neposreden vpliv na znižanje stroškov poslovanja, kar kaže, da se ekonomski učinki umetne inteligence med podjetji še razvijajo in niso enotno izraženi.

Pomemben del raziskave je bil namenjen tudi prepoznavanju izzivov pri uvajanju umetne inteligence. Rezultati kažejo, da se podjetja najpogosteje soočajo s potrebo po dodatnem izobraževanju zaposlenih, organizacijskimi prilagoditvami ter vprašanji varnosti podatkov, kar potrjuje, da uvajanje umetne inteligence ne predstavlja zgolj tehnološkega, temveč tudi organizacijski izziv.

Pri interpretaciji rezultatov je treba upoštevati omejitev raziskave, predvsem omejen vzorec anketiranih podjetij, zaradi česar rezultatov ni mogoče v celoti posplošiti na širšo populacijo. Kljub temu raziskava daje realen vpogled v trenutno stanje uporabe umetne inteligence v podjetjih ter predstavlja dobro izhodišče za nadaljnje raziskave na tem področju.

Skupno lahko ugotovimo, da umetna inteligenca postaja ključni dejavnik sodobnega poslovnega okolja, ki pomembno vpliva na produktivnost, učinkovitost in konkurenčnost podjetij, njen pomen pa se bo v prihodnje še povečeval.

8 LITERATURA IN VIRI

Bajt, A. in Štiblar, F. (2002). *Ekonomija: Ekonomska analiza in politika*. GV Založba.

Bughin, J., Seong, J., Manyika, J., Chui, M. in Joshi, R. (2018). *Notes from the AI frontier: Modeling the impact of AI on the world economy*. McKinsey Global Institute. Pridobljeno 10. 3. 2026 z naslova *https://www.mckinsey.com/featured-insights/artificial-intelligence/notes-from-the-ai-frontier-modeling-the-impact-of-ai-on-the-world-economy*

Davenport, T. H. (2019). *The AI Advantage: How to Put the Artificial Intelligence Revolution to Work*. Cambridge: MIT Press.

Encyclopaedia Britannica. (2026a). *History of artificial intelligence*. Pridobljeno 10. 3. 2026 z naslova *https://www.britannica.com/science/history-of-artificial-intelligence*

Encyclopaedia Britannica. (2026b). *Artificial Intelligence*. Pridobljeno 10. 3. 2026 z naslova *https://www.britannica.com/technology/artificial-intelligence*

Evropska komisija. (2021). *Digitalni kompas do leta 2030: evropska pot v digitalno desetletje* (Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij, COM (2021) 118 final. Bruselj: Evropska komisija. Pridobljeno 10. 3. 2026 z naslova *https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/?uri=CELEX:52021DC0118*

Evropski parlament. (2019). *Economic impacts of artificial intelligence*. Služba Evropskega parlamenta za raziskave (EPRS). Pridobljeno 10. 3. 2026 z naslova *https://www.europarl.europa.eu/thinktank/en/document/EPRS_BRI(2019)637967*

Evropski parlament. (2020a). *Kaj je umetna inteligenca in kako se uporablja v praksi?* Teme Evropskega parlamenta. Pridobljeno 10. 3. 2026 z naslova *https://www.europarl.europa.eu/topics/sl/article/20200827STO85804/kaj-je-umetna-inteligenca-in-kako-se-uporablja-v-praksi*

Evropski parlament. (2020b). *Okvir etičnih vidikov umetne inteligence, robotike in sorodnih tehnologij* (Resolucija Evropskega parlamenta z dne 20. oktobra s priporočili Komisiji). Pridobljeno 10. 3. 2026 z naslova *https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0275_SL.html*

IBM. (1997). *Deep Blue.* IBM Centennial. Pridobljeno 10. 3. 2026 z naslova *https://www.ibm.com/history/deep-blue*

IBM. (2020). *The business value of AI.* IBM Institute for Business Value. Pridobljeno 10. 3. 2026 z naslova *https://www.ibm.com/thought-leadership/institute-business-value/en-us/report/ai-value-pandemic*

Investopedia. (2025). *Generative AI: How It Works and Recent Transformative Developments.* Pridobljeno 10. 3. 2026 z naslova *https://www.investopedia.com/generative-ai-7497939*

OpenAI ChatGPT. (2026a, 10. marec). (Generirano besedilo na vprašanja za oblikovanje začetnih idej in osnutkov posameznih vsebinskih sklopov diplomskega dela). http://chat.openai.com/

OpenAI ChatGPT. (2026b, 10. marec). (Generirano besedilo na vprašanja za pomoč pri iskanju literature in virov za diplomsko delo.) http://chat.openai.com/

OpenAI ChatGPT. (2026, 15. junij). (Podpora pri prevodu povzetka iz slovenskega jezika v angleški jezik ter jezikovnem pregledu slovničnih pravil v pisnem delu). http://chat.openai.com/

Senjur, M. (2001). *Makroekonomija: makroekonomija majhnega odprtega gospodarstva.* Ekonomska fakulteta, Univerza v Ljubljani.

Wikipedia. (2026a). *Artificial intelligence*. Pridobljeno 10. 3. 2026 z naslova *https://en.wikipedia.org/wiki/Artificial_intelligence*

Wikipedia. (2026b). *Artificial general intelligence*. Pridobljeno 10. 3. 2026 z naslova *https://en.wikipedia.org/wiki/Artificial_general_intelligence*

Wikipedia. (2026c). *Superintelligence.* Pridobljeno 10. 3. 2026 z naslova *https://en.wikipedia.org/wiki/Superintelligence*

PRILOGA

Priloga 1: Vprašalnik za ugotavljanje, kako uporaba umetne inteligence vpliva na ekonomiko in produktivnost podjetij

Spoštovani,

V okviru diplomske naloge raziskujem, kako uporaba umetne inteligence vpliva na ekonomiko in produktivnost podjetij. Namen je ugotoviti, v kolikšni meri uporaba orodij umetne inteligence vpliva na učinkovitost dela, produktivnost zaposlenih, zmanjševanje stroškov ter druge vidike poslovanja podjetij.

Anketa je anonimna, njeno izpolnjevanje pa traja približno 3 minute. Zbrani podatki bodo uporabljeni izključno za potrebe raziskave.

Za vaše sodelovanje in iskrene odgovore se vam najlepše zahvaljujem!

Q1. Velikost podjetja

1 Mikro podjetje (do 9 zaposlenih)
2 Malo podjetje (10-49 zaposlenih)
3 Srednje podjetje (50-249 zaposlenih)
4 Veliko podjetje (več kot 250 zaposlenih)

Q2. Dejavnost podjetja

1 Proizvodnja
2 Trgovina
3 IT in tehnologija
4 Finance in bančništvo
5 Izobraževanje
6 Zdravstvo
7 Turizem in gostinstvo
8 Marketing in oglaševanje
9 Drugo:

Q3. Ali vaše podjetje uporablja umetno inteligenco?

1 Da
2 Ne (če ste odgovorili NE, nadaljujte pri 8. vprašanju)
3 Delno / v fazi uvajanja

Q4. Katera orodja umetne inteligence uporabljate? (Možnih je več odgovorov)

1 ChatGPT
2 Gemini
3 Microsoft Copilot
4 Claude
5 Perplexity AI
6 DALL-E
7 Canva AI
8 Synthesia
9 Cursor
10 Drugo:

Q5. Kako pogosto uporabljate orodja umetne inteligence?

1 Zelo pogosto (vsak dan)
2 Pogosto (večkrat na teden)
3 Občasno (1-2x teden)
4 Redko (1-3x na mesec)

Q6. Namen uporabe umetne inteligence v podjetju (Možnih je več odgovorov)

1 Priprava besedil (e-pošta, poročila, dokumenti...)
2 Analiza podatkov
3 Marketing in vsebine
4 Programiranje
5 Oblikovanje (slike, videi, grafike...)
6 Podpora strankam
7 Optimizacija delovnih procesov
8 Drugo:

Q7. Pri naslednjih trditvah označite stopnjo strinjanja

(1 - Sploh se ne strinjam, 2 - Ne strinjam se, 3 - Niti se ne strinjam niti strinja, 4 - Strinjam se, 5 - Popolnoma se strinjam)

Št.	Trditev	1 – Sploh se ne strinjam	2 – Ne strinjam se	3 – Niti se ne strinjam niti strinjam	4 – Strinjam se	5 – Popolnoma se strinjam
1.	Uporaba umetne inteligence mi omogoča hitrejše opravljanje delovnih nalog.	☐	☐	☐	☐	☐
2.	Zaradi uporabe umetne inteligence je moje delo bolj učinkovito.	☐	☐	☐	☐	☐
3.	Uporaba umetne inteligence zmanjšuje stroške poslovanja podjetja.	☐	☐	☐	☐	☐
4.	Uporaba umetne inteligence zmanjšuje število napak in s tem dodatne stroške.	☐	☐	☐	☐	☐
5.	Poslovni procesi v podjetju so zaradi umetne inteligence hitrejši.	☐	☐	☐	☐	☐
6.	Umetna inteligenca izboljšuje organizacijo dela.	☐	☐	☐	☐	☐
7.	Podjetja, ki uporabljajo umetno inteligenco, imajo večjo konkurenčno prednost.	☐	☐	☐	☐	☐
8.	Umetna inteligenca prispeva k inovativnosti podjetja.	☐	☐	☐	☐	☐
9.	Uvajanje umetne inteligence zahteva visoke začetne stroške.	☐	☐	☐	☐	☐
10.	Podjetje mora zaradi uvedbe umetne inteligence prilagoditi organizacijo dela.	☐	☐	☐	☐	☐
11.	Zaposleni potrebujejo dodatna znanja za uporabo umetne inteligence.	☐	☐	☐	☐	☐
12.	Podjetje mora vlagati v izobraževanje zaposlenih glede uporabe umetne inteligence.	☐	☐	☐	☐	☐
13.	Uporaba umetne inteligence predstavlja tveganje za varnost podatkov.	☐	☐	☐	☐	☐

Q8. Kakšno je vaše splošno mnenje o uporabi umetne inteligence v podjetjih?

1 Zelo negativno
2 Negativno
3 Nevtralno
4 Pozitivno
5 Zelo pozitivno

Q9. Ali menite, da bo uporaba umetne inteligence v prihodnosti še pomembnejša?

1 Da
2 Ne
3 Ne vem

IZJAVA O LEKTORIRANJU

Diplomsko nalogo z naslovom

VPLIV UPORABE UMETNE INTELIGENCE NA EKONOMIKO IN PRODUKTIVNOST PODJETIJ

avtorja/ice – avtorjev Ivane Pejić

je lektoriral/a dr. Klemen Jelinčič.

Podpis lektorja/ice: _____

KLEMEN JELINČIČ BOETA
Samozaposlen v kulturi
Prevajalec in književnik
Hudovernikova 8, Ljubljana

Kraj in datum: _____Ljubljana, 8. avgust 2026_____

IZJAVA

Študentka Ivana Pejić izjavljam, da sem avtorica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom mag. Saše Perčič.

Skladno s 1. odstavkom 21. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah dovoljujem objavo tega diplomskega dela na spletni strani šole in v institucionalnem oz. nacionalnem repozitoriju (COBISS).

Dne: 18. 09. 2026 Podpis: